

REZOLUȚIA (UE) 2021/1669 A PARLAMENTULUI EUROPEAN**din 29 aprilie 2021****conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru bioindustrii aferent exercițiului financiar 2019**

PARLAMENTUL EUROPEAN,

- având în vedere Decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru bioindustrii aferent exercițiului financiar 2019,
 - având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0105/2021),
- A. întrucât întreprinderea comună pentru bioindustrii („întreprinderea comună”) a fost înființată ca parteneriat public-privat prin Regulamentul (UE) nr. 560/2014 ⁽¹⁾ pe o perioadă de zece ani, cu scopul de a reuni toate părțile interesate relevante și de a contribui la obținerea unei poziții fruntașe a Uniunii în domeniul cercetării, demonstrării și diseminării de bioproduse și biocombustibili avansați;
- B. întrucât, în temeiul articolelor 38 și 43 din regulamentul financiar al întreprinderii comune, adoptat prin decizia Consiliului său de conducere din 14 octombrie 2014, contabilul a pregătit conturile anuale ale întreprinderii comune pentru exercițiul 2019;
- C. întrucât membrii fondatori ai întreprinderii comune sunt Uniunea Europeană, reprezentată de Comisie, și o serie de parteneri industriali reprezentați de consorțiul bioindustriilor (consorțiul BIC);

Generalități

1. observă că contribuția maximă care poate fi acordată de Uniune pentru activitățile întreprinderii comune, inclusiv creditele AELS, este de 975 000 000 EUR, aceasta urmând a fi plătită în cadrul programului Orizont 2020; constată că membrii din sectorul industrial ai întreprinderii comune au obligația de a contribui cu resurse în valoare de cel puțin 2 730 000 000 EUR pe durata de funcționare a întreprinderii comune, constând în contribuții în natură și în numerar de cel puțin 182 500 000 EUR la activitățile operaționale ale întreprinderii comune și în contribuții în natură de cel puțin 1 755 000 000 EUR pentru a implementa activități suplimentare care nu sunt cuprinse în planul de lucru al întreprinderii comune și pentru a contribui la obiectivele sale;
2. constată că 23 dintre cele 178 de propuneri eligibile în cadrul cererii de propuneri din 2019 au fost reținute și se aflau în etapa de elaborare a acordurilor de grant până la sfârșitul anului 2019; constată, în plus, că programul întreprinderii comune conține un portofoliu de 124 proiecte în derulare, cu un număr total de 1 466 de participanți din 37 de țări, valoarea totală a granturilor fiind de 717 000 000 EUR;
3. ia act de faptul că întreprinderea comună a avut un efect de structurare a priorităților strategice ale biosectorului și ale diferitelor zone geografice, asigurând, în același timp, o participare echilibrată a industriei, a mediului academic și a întreprinderilor mici și mijlocii; constată, de asemenea, că misiunea întreprinderii comune este de a pune în aplicare, în cadrul programului Orizont 2020, agenda strategică de inovare și cercetare condusă de consorțiul BIC și aprobată de Comisie; observă că, în ceea ce privește distribuția bugetului operațional, alocarea pentru acțiuni de cercetare și inovare și pentru inițiative emblematice este în conformitate cu obiectivele, fiind necesare ajustări pentru acțiunile demonstrative și pentru acțiunile de coordonare și sprijin;
4. constată cu mare îngrijorare problemele de guvernare și transparență cu care se confruntă întreprinderea comună, ce decurg din faptul că întreprinderile private participante exercită un control exclusiv asupra priorităților parteneriatului (unde doar industria elaborează agendele strategice și planurile anuale de lucru ale bioindustriilor) și privatizează rezultatele și datele proiectelor finanțate din fonduri publice; este îngrijorat, în această privință, de faptul că industria refuză divulgarea unor documente esențiale, cum ar fi propunerile de proiecte, granturile sau acordurile de proiect; reamintește, în această privință, că documentele respective se referă la proiecte finanțate din bani publici; este preocupat de faptul că problemele menționate sunt parțial consecința logică a structurii și mecanismelor acestui parteneriat public-privat;

⁽¹⁾ JO L 169, 7.6.2014, p. 130.

5. invită Comisia să se asigure că programele de activitate ale întreprinderii comune vor respecta în viitor cerințele și țintele prevăzute în dreptul Uniunii în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice și vor urma strategiile din domeniu elaborate atât de Comisie, cât și de industrie;

Gestiunea bugetară și financiară

6. observă că, potrivit raportului Curții de Conturi (denumită în continuare „Curtea”) privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru exercițiul financiar 2019 („raportul Curții”), conturile anuale ale întreprinderii comune sunt prezentate în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația sa financiară la 31 decembrie 2019, precum și rezultatele operațiunilor sale și fluxurile de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la acea dată, în conformitate cu regulamentul său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; constată, de asemenea, din raportul Curții, că operațiunile subiacente sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;
7. constată din conturile anuale ale întreprinderii comune că bugetul definitiv disponibil pentru 2019 a cuprins credite de angajament în valoare de 141 629 433 EUR (din care 133 608 895 EUR de la bugetul Uniunii) și credite de plată în valoare de 182 118 821 EUR (din care 145 833 500 EUR de la bugetul Uniunii); constată, de asemenea, că bugetul administrativ a inclus un excedent relativ mare de buget neutilizat din exercițiile anterioare și că creditele parțial reactivitate au fost consumate cu prioritate și că o nouă reactivare a creditelor este prevăzută în bugetul 2020 printr-o decizie a consiliului de conducere adoptată la sfârșitul anului 2019 și urmează să fie avută în vedere printr-o rectificare bugetară; ia act de faptul că, la sfârșitul lui 2019, bugetul administrativ a atins o rată de implementare de 92 % și o rată de execuție de 78 %; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune în acest sens;
8. constată că, potrivit raportului Curții, contribuțiile în natură la activități suplimentare se ridicau, la sfârșitul exercițiului 2019, la un total de 916 064 000 EUR, din care aproximativ 216 000 000 EUR reprezentau contribuții raportate, dar pentru care procesul de certificare nu fusese finalizat din cauza pandemiei de COVID-19; subliniază că întreprinderile participante au furnizat până în prezent doar 3,7 % din contribuțiile lor în natură și că aceste întreprinderi refuză să divulge datele care ar permite o evaluare corectă a acestor contribuții în natură;
9. ia act de faptul că există diferite proceduri la nivelul întreprinderilor comune care primesc finanțare din partea membrilor privați ai întreprinderilor comune; solicită o armonizare a calculului contribuțiilor în natură pentru toate întreprinderile comune; procedura comună ar trebui să prevadă metode transparente și eficiente de evaluare, din care să rezulte valoarea reală a contribuției; invită Curtea să asigure un control al auditurilor realizate de auditorii externi independenți; solicită, de asemenea, stabilirea unui cadru juridic adecvat care să garanteze că se obține contribuția financiară necesară până la încheierea programului; observă că acest cadru juridic ar putea include cerințe prin care contribuția privată să fie plătită înainte sau odată cu contribuția corespunzătoare din partea Uniunii;
10. constată că, potrivit raportului Curții, în pofida anulării a 18 000 000 EUR prin intermediul primului buget rectificativ, cu scopul de a compensa reactivarea creditelor de plată din exercițiile anterioare de 25 486 657 EUR, nivelul creditelor de plată neutilizate a crescut la 43 950 700 EUR la sfârșitul exercițiului 2019; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la toate evoluțiile în acest sens;
11. observă că ratele globale de utilizare a creditelor de angajament și a celor de plată au fost de 87,40 %, respectiv de 75,87 %; constată că, potrivit raportului Curții, nivelul scăzut de executare a creditelor de angajament disponibile s-a datorat faptului că în urma evaluării cererii de propuneri din 2019 a fost reținut un număr mai mic decât cel preconizat de propuneri eligibile pentru finanțare pentru o anumită temă; constată, de asemenea, că bugetul operațional pentru creditele de angajament a atins o rată de execuție de 87 %; invită întreprinderea comună să își revizuiască procedurile și cerințele pentru cererile de propuneri și să identifice potențialele deficiențe, inclusiv în ceea ce privește rata de execuție relativ scăzută;
12. constată, potrivit raportului Curții, că la sfârșitul exercițiului 2019, întreprinderea comună a executat 76 % din creditele de plată disponibile pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 și că plățile de prefinanțare pentru proiectele selectate în cadrul cererii de propuneri din 2018 reprezentau 62 % din valoarea plăților operaționale efectuate în cursul exercițiului; observă că în 2019 execuția creditelor de plată a progresat în comparație cu exercițiul 2018, în pofida unor întârzieri, unele rapoarte periodice și sumele anumitor cereri pentru recuperarea costurilor fiind sub nivelul anticipat; observă că necesitatea previziunilor multianuale privind creditele de plată operaționale, în fiecare an, cu cererea de propuneri anuală finală din 2020, generează mai multe provocări și un volum mai mare de tranzacții, deoarece mai multe proiecte se desfășoară în paralel; invită întreprinderea comună să monitorizeze îndeaproape situația pentru a evita restanțele, întârzierea plăților și deficitul de personal, care ar putea afecta grav volumul de muncă; solicită întreprinderii comune să prezinte o strategie pentru creșterea ratei de execuție a creditelor de plată;

13. constată că, din suma maximă de 975 000 000 EUR reprezentând contribuția în numerar din partea Uniunii care urmează să fie alocată întreprinderii comune pe durata sa de viață, Uniunea a contribuit cu o sumă totală de 414 638 000 EUR până la sfârșitul exercițiului 2019 și că contribuția pentru exercițiul 2019 a fost de 150 032 737 EUR;
14. constată că, potrivit raportului Curții, din suma minimă de 182 500 000 EUR reprezentând contribuții în numerar care trebuiau să fie vărsate de membrii din sectorul industrial pentru costurile operaționale ale întreprinderii comune, doar 3 250 000 EUR au fost plătiți la sfârșitul exercițiului 2019; constată, de asemenea, că Regulamentul (UE) nr. 560/2014 ⁽²⁾ a fost modificat pentru a permite membrilor din sectorul industrial să își aducă contribuțiile în numerar la nivel de proiect și că, în pofida acestei modificări, există în continuare un risc ridicat ca membrii din sectorul industrial să nu plătească valoarea minimă a contribuțiilor în numerar operaționale la sfârșitul programului întreprinderii comune; reamintește, în acest sens, că toate proiectele de tip BBI public-privat ar fi trebuit să fie finanțate atât din fonduri publice, cât și prin sprijin financiar și în natură din partea industriei; regretă că cele mai recente date disponibile arată că întreprinderile participante au plătit doar o parte foarte mică din contribuțiile prevăzute de acestea; observă că, prin urmare, Direcția Generală Cercetare și Inovare a Comisiei a decis, la sfârșitul exercițiului 2018, să reducă bugetul pe 2020 de 205 000 000 EUR al întreprinderii comune cu 140 000 000 EUR; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la toate evoluțiile în acest sens;

Performanța

15. constată că întreprinderea comună a utilizat indicatori-cheie de performanță (ICP) în conformitate cu programul Orizont 2020, precum și opt indicatori-cheie de performanță ai întreprinderii comune stabiliți în agenda strategică de inovare și cercetare pentru 2017; constată că performanța medie a întreprinderii comune față de cei trei indicatori-cheie de performanță principali (timpul de informare, timpul de acordare a granturilor și timpul necesar pentru efectuarea plăților) din cadrul programului Orizont 2020 depășește obiectivele stabilite în 2019; constată că noile lanțuri valorice bioeconomice create de proiectele întreprinderii comune au depășit în mod semnificativ obiectivele agendei strategice de inovare și cercetare;
16. solicită ca întreprinderea comună să-și revadă strategia de comunicare, pentru a garanta că părțile interesate vizate sunt la curent cu misiunea, activitățile și realizările acesteia;
17. ia act de valoarea efectului de levier preconizat de 2,11 la sfârșitul anului 2019, care este sub valoarea-țintă globală de 2,86 la sfârșitul programului; constată că valoarea efectului de levier preconizat se calculează incluzând contribuțiile în natură la activitățile suplimentare pentru care procesul de certificare nu a fost posibil din cauza pandemiei de COVID-19; constată că efectul de levier operațional raportat este în creștere; invită întreprinderea comună să îmbunătățească măsurile pentru a atinge efectul de levier vizat;
18. constată că cererile de propuneri ale întreprinderii comune sunt pe deplin deschise participării tuturor părților interesate și că s-au primit propuneri pentru fiecare cerere; observă că propunerile reținute au corespuns unei acoperiri globale de 81 % a temelor, patru subiecte nefiind acoperite; constată cu satisfacție că cererea de propuneri din 2019 a atras solicitanți din toate statele membre; ia act de eforturile considerabile depuse de întreprinderea comună în ceea ce privește comunicarea obiectivelor și rezultatelor sale, precum și de apelurile sale către părțile interesate; constată că întreprinderea comună a luat măsuri în 2019, punând accentul pe încurajarea unui angajament reînnoit în ceea ce privește țările care sunt subreprezentate în cererile de propuneri; încurajează întreprinderea comună să își intensifice eforturile pentru a include statele membre subreprezentate în mod constant în cererile de propuneri lansate și în proiectele finanțate de întreprinderea comună; invită întreprinderea comună să ia măsuri care să vizeze creșterea evantaiului de tematici acoperite;
19. constată că, în 2019, operațiunile întreprinderii comune au inclus finalizarea pregătirii acordului de grant pentru cererea de propuneri din 2018, ceea ce a dus la semnarea a 19 acorduri de grant;
20. constată că, potrivit raportului Curții, la sfârșitul exercițiului 2019, rata de execuție a programului Orizont 2020 era de 63 % în ceea ce privește procedurile de cerere de propuneri pentru activitățile atribuite întreprinderii comune;
21. salută raportul anual de activitate al întreprinderii comune, care include impactul socioeconomic și de mediu al proiectelor BBI; invită întreprinderea comună să furnizeze mai multe cifre privind rezultatele impactului preconizat asupra mediului al acestor proiecte, inclusiv o evaluare a ciclului de viață;
22. invită Comisia și Curtea să elaboreze o metodă detaliată de urmărire a performanței, cu scopul de a determina valoarea adăugată a întreprinderii comune și de a include impactul social și asupra ocupării forței de muncă, precum și impactul asupra pieței; consideră că rezultatele evaluării ar trebui folosite pentru viitor sau pentru redistribuirea finanțării din partea Uniunii;

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 560/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune pentru bioindustrii (JO L 169, 7.6.2014, p. 130).

23. constată că chestiunea drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) trebuie abordată în toate contractele care ar putea produce efectele scontate sau rezultatele de performanță dorite; reamintește că scopul DPI este de a proteja drepturile creatorilor individuali, furnizând totodată informații despre modul în care drepturile vor fi utilizate în viitor; observă că, deoarece activitatea este finanțată și din fonduri publice, rezultatele ar trebui să fie transparente, accesibile publicului și să facă obiectul unor cerințe speciale; invită Comisia să propună un cadru juridic pentru DPI și punerea lor în aplicare pe piață, care să includă cerințe speciale și distribuirea profitului;

Procedurile de achiziții publice și de recrutare

24. constată că, până la sfârșitul exercițiului 2019, personalul întreprinderii comune era format din 22 de membri, în comparație cu bugetul pentru 23; observă că, în 2019, au fost lansate două proceduri de recrutare, una pentru un agent contractual și una pentru un agent temporar, și că, în plus, trei candidați pentru două posturi temporare și un agent contractual au fost numiți la sfârșitul anului 2019 și urmau să își preia atribuțiile în primul trimestru al anului 2020;
25. constată cu satisfacție că, în 2019, întreprinderea comună a obținut un bun echilibru de gen în diferitele sale organe (comitetul științific: 60 % femei și 40 % bărbați; grupul de reprezentanți ai statelor: 48 % femei și 52 % bărbați; biroul pentru programe: 70 % femei și 30 % bărbați; experții evaluatori (cererea de propuneri din 2019): 46 % femei și 54 % bărbați; coordonatorii de proiect: 44 % femei și 56 % bărbați), cu excepția consiliului de conducere (20 % femei și 80 % bărbați); ia act de observația întreprinderii comune cu privire la faptul că nu are nicio influență asupra componenței consiliului de conducere; constată cu satisfacție echilibrul de gen în rândul personalului implicat în proiectele întreprinderii comune (46 % femei și 54 % bărbați);
26. constată că, în 2019, întreprinderea comună a continuat să utilizeze contractele-cadru și acordurile-cadru existente ale Comisiei privind nivelul serviciilor și a lansat proceduri de achiziții specifice și, în plus, pentru personalul interimar și serviciile informatice comune, a semnat, de asemenea, contracte specifice în temeiul contractelor-cadru gestionate în comun cu alte întreprinderi comune din clădirea „White Atrium”; în plus, constată că, la începutul anului 2018, biroul pentru programe a pus în aplicare o versiune simplificată a procedurii interne de ofertare și de semnare a contractelor de achiziții publice și că a implementat îmbunătățiri și simplificări suplimentare în 2019; constată că există un sistem de control ex ante pentru a asigura corectitudinea tuturor plăților și pentru a preveni dubla finanțare, în conformitate cu strategiile de control ex ante și antifraudă ale programului Orizont 2020; invită întreprinderea comună să ia în considerare riscurile potențiale care decurg din externalizarea serviciilor sale informatice către furnizori externi; invită întreprinderea comună să furnizeze autorității care acordă descărcarea de gestiune detalii suplimentare legate de recrutarea de personal interimar și în special să precizeze dacă recrutarea a fost o soluție temporară, pentru a face față creșterii volumului de muncă;

Auditul intern

27. constată că, în 2019, Serviciul de audit intern (IAS) a auditat procesele de acordare a granturilor din cadrul programului Orizont 2020 implementate de întreprinderea comună și a concluzionat că, în general, întreprinderea comună a instituit un sistem de control intern eficace și eficient, oferind totodată recomandări; constată că întreprinderea comună a acceptat recomandările și a convenit asupra unui plan de acțiune; invită întreprinderea comună să informeze fără întârziere autoritatea care acordă descărcarea de gestiune în legătură cu nivelul de punere în aplicare a recomandărilor; constată că, în noiembrie 2019, IAS a lansat cea de a doua evaluare a riscurilor pentru a identifica și a acorda prioritate subiectelor de audit care vor constitui planul strategic de audit intern pentru perioada 2021-2023;
28. observă că biroul pentru programe a planificat acțiuni pentru a reduce probabilitatea apariției riscurilor identificate și impactul materializării lor în urma evaluării anuale a riscurilor începute în septembrie 2019 și că răspunsurile la riscuri planificate pentru 2019 au fost puse în aplicare; observă că între iunie și septembrie 2019 biroul pentru programe a efectuat o autoevaluare a standardelor sale de control intern, pentru a evalua nivelul actual de aplicare a acestora și pentru a trece în revistă condițiile necesare pentru a asigura evoluția cadrului de control intern al organizației spre un nivel mai ridicat de maturitate; ia act de faptul că, din această evaluare, au fost identificate câteva cazuri noi, iar cele mai importante se referă la constatările IAS în care au fost adăugate măsuri corective la planul de acțiune; constată că nu au apărut riscuri critice în contextul conformității, eficacității și eficienței; constată, de asemenea, că, în 2019, biroul pentru programe a pregătit condițiile pentru o tranziție efectivă către un nou cadru de control intern, în conformitate cu cea mai recentă practică a organismelor Uniunii;
29. constată din raportul Curții că întreprinderea comună a instituit proceduri de control ex ante fiabile bazate pe examinări documentare ale aspectelor financiare și operaționale; constată că întreprinderea comună trebuie să pună în aplicare noul cadru de control intern bazat pe principii al Comisiei și că, până la sfârșitul anului 2019, întreprinderea comună finalizase o analiză a lacunelor în comparație cu sistemul de control intern existent și elaborase indicatori de performanță pentru toate noile principii de control intern și caracteristici conexe, iar consiliul său de conducere a adoptat noul cadru de control intern în februarie 2020;

30. constată din raportul Curții că întreprinderea comună a raportat o rată de eroare reprezentativă de 0,6 % și o rată de eroare reziduală de 0,47 % pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți finale), pe baza rezultatelor auditului ex post efectuat de serviciul comun de audit al Comisiei la sfârșitul exercițiului 2019, comparativ cu valoarea-țintă a nivelului rezidual de eroare la închiderea programelor, care trebuie să fie cât mai aproape de 2 %;
31. ia act cu îngrijorare de constatarea Curții potrivit căreia auditurile detaliate dintr-un eșantion aleatoriu ale plăților din cadrul programului Orizont 2020 efectuate în 2019 la nivelul beneficiarilor finali pentru a corobora ratele de eroare ale auditului ex post au evidențiat erori cuantificabile minore legate de costurile cu personalul declarate, principalele surse ale acestor erori fiind utilizarea tarifelor orare anuale și supraestimarea tarifelor orare lunare; invită întreprinderea comună să monitorizeze cu rigurozitate condițiile și declarațiile pe baza cărora se efectuează plățile pentru a evita în viitor să se prezinte cereri de plată neeligibile;
32. constată că, în urma raportului de evaluare intermediară al Comisiei privind întreprinderea comună în 2017, în martie 2018 a fost adoptat un plan de acțiune; constată că întreprinderea comună monitorizează punerea în aplicare a planului de acțiune și că, în 2019, majoritatea acțiunilor au fost monitorizate în conformitate cu termenele convenite, în timp ce altele erau încă în curs de desfășurare; îndeamnă întreprinderea comună să depună eforturi pentru a finaliza punerea în aplicare a planului de acțiune și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la evoluția situației până în iunie 2021;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

33. constată că întreprinderea comună a adoptat norme privind conflictele de interese pentru întregul personal și toate organismele sale la sfârșitul anului 2017 și că biroul pentru programe a elaborat un set cuprinzător de norme și proceduri care sunt puse în aplicare în mod eficace în întreaga sa structură de guvernare; mai constată că în 2019, o parte din acest cadru a fost auditată de IAS; îndeamnă întreprinderea comună să reevalueze și să actualizeze normele adoptate în 2017; regretă că întreprinderea comună nu publică sau nu pune la dispoziție, la cerere, CV-urile și declarațiile de interese ale personalului său executiv sau ale membrilor consiliului său de administrație;
34. invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la politica sa de finanțare a activităților de lobby și de relații publice ale industriei care vizează autoritățile de reglementare din UE;
35. invită întreprinderea comună să informeze în detaliu autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la măsurile pe care le-a adoptat pentru a combate hărțuirea și fraudă, pentru a preveni conflictele de interese și pentru a proteja avertizorii;

Alte observații

36. ia act de faptul că sunt în curs negocieri și activități pregătitoare pentru crearea unui parteneriat pentru o Europă bazată pe bioproduse (CircularBio-based Europe - CBE), un posibil succes al întreprinderii comune; ia act de faptul că obiectivele esențiale ale CBE ar trebui să fie adoptarea unor procese decizionale pe deplin echilibrate și transparente, monitorizarea continuă a impactului socioeconomic și de mediu al programului său, precum și crearea unui nou sistem care să contribuie la prevenirea incapacității partenerilor privați de a-și îndeplini obligațiile financiare; regretă că nu s-au făcut aceste eforturi încă din 2019 pentru a îmbunătăți performanța și transparența întreprinderii comune.